

КАФЕДРА ІСТОРІЇ СВІТОВОЇ МУЗИКИ

Інфраструктура музичного життя

Освітній ступінь	Магістр	Курс	1
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	Семестр	2
Освітньо-наукова програма	Музична режисура		
Статус	Вибіркова	ECTS	4
		Годин	120
		Лекції	20
		Семінари	20
		Самостійна робота	80
Семестровий контроль	залік		

Інформація про викладача

ПІБ	Чекан Юрій Іванович доцент, професор кафедри, доктор мистецтвознавства
Профіль викладача	https://scholar.google.com/citations?user=PModzygAAAAJ&hl=uk
e-mail	y.chekan@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Інфраструктура музичного життя» входить до дисциплін вибіркової частини навчального плану циклу дисципліни вільного вибору студентів магістрів напрямку «Музичне мистецтво», «Культурологія».

Підготовка висококваліфікованого музиканта, культуролога у сучасних умовах вимагає врахування тих соціокультурних змін, що відбулися у світовому та вітчизняному культурному просторі упродовж останніх десятиріч. Окрім чинників, спільних для всієї культури, ситуація в музичній її сфері знаходиться під суттєвим впливом деяких специфічних факторів та процесів: кардинальної зміни комунікативних каналів, безпрецедентного розширення та примноження номенклатури звучань, тотальної комерціалізації звукового середовища. Інтонаційна

поліукладність сучасності зумовила різке посилення конкуренції, яка додатково примножується кризою перевиробництва. На наших очах відбувається процес міграції капіталу зі сфери академічної музики в інші сфери, пов'язані з індустрією розваг, відпочинку. Водночас кількість «продукції», що її створюють академічні музиканти, перевищує ємність потенційного ринку (який скорочується внаслідок відсутності цілеспрямованої державної політики у сфері академічної музичної культури та загальної переорієнтації суспільства на гедоністично-розважальні цінності). Для того, щоб ефективно працювати у таких складних умовах, сучасному музиканту недостатньо прослухати тільки традиційний комплекс академічних навчальних дисциплін. Все більшої питомої ваги у підготовці конкурентоздатного на ринку фахівця набувають дисципліни сфери прикладного музикознавства. Саме вони допомагають майбутньому фахівцю в опануванні знань, навичок та компетенцій, необхідних йому для роботи у філармоніях, концертних агенціях, творчих колективах, закладах та установах культури та мистецтв. До таких предметів, що мають прикладне спрямування та інтегративно-узагальнюючий характер – належить курс «Інфраструктура музичного життя». Курс розрахований на студентів магістеріуму музикознавчих факультетів музичних вузів, може бути корисним студентам інших факультетів (композиторського, культурології, виконавських тощо).

Мета курсу – ознайомити магістрів з інститутами, структурами та процесами, які є істотними для професійної музичної культури європейського типу.

Завдання курсу:

- Систематизувати розпорошені по різних навчальних курсах відомості про реалії музичного життя в усьому його розмаїтті – і ті, що вже є надбанням історії, і ті, що лише формуються у сучасних умовах;
- Ознайомити студентів з основними інфраструктурними утвореннями європейської академічної музичної культури Нового та Новітнього Часу;
- Підготувати їх до продуктивної самостійної роботи у сфері музичного життя (творчі колективи, організації, інститути).

У процесі проходження матеріалу навчальної дисципліни студенти досягають таких **програмних результатів**:

- Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтеграції для розв'язання суспільно-значимих проблем.
- Аналізувати текстові та візуальні джерела інформації щодо культурних явищ та процесів, верифікувати інформацію у відповідності до професійних задач.
- Аналізувати культурні права та свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки.
- Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних питань, презентації результатів дослідження та проектів.
- Збирати, аналізувати та оцінювати емпіричні факти та здійснювати їх інтеграцію у відповідності до сучасних теоретичних уявлень відповідного напрямку культурології.
- Планувати та виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері культурології, генерувати та перевіряти гіпотези, збирати докази та аргументувати висновки.

Розвивають наступні **загальні та фахові компетентності**:

- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, опрацюванню та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів.
- Здатність оцінювання та аналізу інформації у процесі реалізації професійної діяльності.
- Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання.
- Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.

- Здатність використовувати сучасні методи та інструменти культурології, методи аналізу даних та інформаційні технології для проведення наукових досліджень, аналізувати і презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Messenger, Zoom.

ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

СПЕЦІАЛЬНІ (ФАХОВІ, ПРЕДМЕТНІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ

1. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції в галузі сценічного мистецтва.
2. Здатність до комплексного оперування специфічною системою виражальних засобів (пластично-зображальними, звуковими, акторсько-виконавськими, монтажно-композиційними, сценарно-драматургічними тощо) при створенні та виробництві сценічного твору.
3. Здатність до публічної презентації результатів творчої (інтелектуальної) діяльності з метою популяризації українського й світового сценічного мистецтва.
4. Здатність до розуміння та комплексного оцінювання фундаментальних засад культурно-мистецьких процесів.
5. Здатність до ефективної комунікації у творчому колективі під час організації, реалізації та презентації сценічного твору.
6. Здатність брати участь у фахових дискусіях із питань історії сценічного мистецтва, актуального стану та тенденцій його розвитку.
7. Здатність до організації сценічних проєктів, фестивалів та мистецьких заходів.
8. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід різноманітними шляхами й засобами.
9. Вміння застосовувати знання з педагогіки у навчально-виховному процесі у закладах вищої освіти.
10. Вміння планувати та здійснювати наукові дослідження, готувати результати наукової роботи до оприлюднення.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі сформованої системи знань, уявлень, інтересів.
2. Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
4. Здатність оперувати новітніми інформаційними та цифровими технологіями у галузі культури і мистецтва.
5. Здатність бути критичним і самокритичним.
6. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї.
8. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
9. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Володіти професійними навичками зі створення продуктів сценічного мистецтва.
2. Відтворювати власну художню концепцію в творах сценічного мистецтва.
3. Здійснювати аналіз стилів та напрямів у мистецтві.
4. Вести фахову дискусію іноземною мовою.
5. Застосовувати інформаційні технології у професійній діяльності.
6. Виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання в процесі реалізації сценічного твору.
7. Оперувати системою виражальних засобів (пластично-зображальних, звукових, акторсько-виконавських, монтажно-композиційних, сценарно-драматургічних) при створенні та реалізації сценічного твору.
8. Аналізувати художній твір із метою його сценічної інтерпретації.
9. Обирати художні засоби, необхідні для реалізації задуму сценічного твору (проєкту).
10. Володіти термінологією сценічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
11. Здійснювати педагогічну діяльність у сфері сценічного мистецтва.

12. Планувати та здійснювати наукові дослідження у сфері культури та мистецтва, готувати результати наукової роботи до оприлюднення.

Перелік тем

Тема 1. Інфраструктура музичного життя: загальна характеристика.

Тема 2. Музичне життя та його складові.

Семінар. Хаотична інтонаційна поліукладність сучасного музичного життя.

Тема 3. Оперний театр як феномен європейської культури

Тема 4. Сцена як складова театральної інфраструктури.

Тема 5. Зал оперного театру: історія та сучасність

Семінар. Провідні оперні театри світу.

Тема 6. Європейська та американська театральні системи.

Семінар. Оперні театри України.

Тема 7. Концертний (філармонічний) зал.

Семінар 1. «Велика п'ятірка».

Семінар 2. Сучасні філармонічні зали Європи.

Семінар 3. Філармонічні зали України.

Тема 8. Музичне видавництво та його роль у музичному житті.

Семінар. Провідні музичні видавництва світу.

Тема 9. Звукозапис та його місце у сучасному музичному житті.

Семінар 1. Ринок звукозапису та міграція капіталу.

Семінар 2. Цифролюція та музичне життя.

Тема 10. Музичний фестиваль як інфраструктурне утворення

Семінар.Музичні фестивалі України.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, диспут, тестування

Навчальні ресурси

Усі лекції курсу забезпечені презентаціями PowerPoint.

Необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Messenger.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та виступи на семінарах	20
2.	Письмова контрольна робота	10
3.	Написання тестових завдань (2)	20
4.	Відвідування лекцій	20
5.	Залік	30
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка **«відмінно»**: студент засвоїв навчальний матеріал у повному обсязі, самостійно мислить, робить аргументовані висновки, узагальнюючи матеріал лекцій, семінарських занять та власних розвідок, креативно вирішує творчі завдання.

Оцінка **«добре»**: студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, володіє основним обсягом інформації курсу, здатний до самостійного пошуку інформації, наводить власні приклади на підтвердження висловлених думок.

Оцінка **«задовільно»**: студент має загальне уявлення про інфраструктуру музичного життя та її розвиток, здатний з незначними помилками відтворити основний навчальний матеріал, має навички роботи з навчальною та додатковою літературою, може наводити загальні приклади, знає основні факти.

Оцінка **«незадовільно»**: студент не розуміє/не знає основного навчального матеріалу, не здатний аргументувати свою точку зору, не володіє фактологією, не орієнтується у елементарних поняттях музичного життя.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Позааудиторні заняття

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у самостійних або групових відвідуваннях театрів, концертних залів, пасивна участь у міжнародних та вітчизняних конференціях, опціонально – у конкурсах творчих робіт, круглих столах тощо.

Рекомендована література

Базова

Брокетт О., Гілді Ф. Історія театру (10-те видання) / Пер. з англ. – Львів : Літопис, 2014. – 730 с.

Вітт С. Як музика стала вільною. Цифрова революція та перемога піратства. / Пер. з англ. – Київ : Наш формат, 2017. – 354 с.

Зінкевич О., Чекан Ю. Музична критика: Теорія та методика: Навчальний посібник. – Чернівці : Книги ХХІ, 2007. – 424 с.

Кияновська Л. Галицька музична культура ХІХ–ХХ ст. – Чернівці : Книги–ХХІ, 2007. – 424 с.

Чекан Ю. Інтонаційні практики та комунікативні технології в українській музиці останнього десятиріччя // Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського. вип. 68. Музика у просторі сучасності: друга половина ХХ – початок ХХІ ст. – Київ : 2007. – С. 70–76.

Чекан Ю. Музична сфера сучасної культури: виміри та конфігурації // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського., Вип. 129. – Київ, 2020, с. 81-91.

Чекан Ю. Сучасна соціокультурна ситуація і проблеми музичної освіти // Українська музика : науковий часопис. / Львів, 2013, №3 (9), с.41–53.

Швед М. Тенденції розвитку міжнародних фестивалів сучасної музики. – Львів : Сполом, 2010. – 440 с.

Допоміжна

Вовкун В. Мистецтво режисури масових видовищ : підручник. – Київ : НАКККіМ, 2015. – 356 с.

Дейвіс Н. Європа: Історія. / Пер. з англ. – Київ : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. – 1464 с.

Кияновська Л. Опера як ринок: вистава як маркетинговий хід // Сучасний оперний театр і проблеми оперознавства. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського, вип.89. – Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2010. – С.47–57.

Кияновська Л., Ластовецька З., Пилатюк О., Скорик А. Нариси з музичної соціології. – Львів : 2008.

Кольбер Ф., Нантель Ж., Білодо С., Річ Дж. Д. Маркетинг у сфері культури і мистецтв. / Пер. з англ. – Львів : Кальварія, 2004. – 240 с.

Лалл Дж. Мас-медія, комунікація, культура: глобальний підхід. / Пер. з англ. – Київ : Видавництво „К.І.С.”, 2002. –

Паві П. Словник театру. / Пер. з фр. – Львів : Видавничий центр ЛНУ, 2006. – 640 с.

Паламарчук О. Музичні вистави Львівських театрів (1776–2001). – Львів : б/в, 2007. – 448 с.

Панасюк В. Художнє та нехудожнє в системі театральних комунікацій. – Харків : Акта, 2016. – 527 с.

Пітерс Джон Дарем. Слова на вітрі: історія ідеї комунікації / Пер. з англ. – Київ : Вид. Дім „КМ Академія”, 2004.- 302 с.

Сливоцький А. Міграція капіталу. – Київ : Університетське видавництво «Пульсари», 2001. – 296 с.

Станіславська К. Мистецько-видовищні форми сучасної культури. – Київ : НАКККіМ, 2012. – 320 с.

Чекан Ю. Національний симфонічний: 100 років служіння Музиці. – Київ : Музична Україна, 2018. – 88 с.

Bonds M. A History of music in Western Culture. Boston : Pears, 2013. 676 p.

Vukofzer M. Music in the Baroque Era, from Monteverdi to Bach. – New York : Norton and Company Inc., 1947.

Beth L. Glixon and Jonathan E. Glixon. Inventing the Business of Opera. The Impresario and His World in Seventeenth-Gentry Venice. – New York : Oxford University Press, 2006.

Haldey O. Mamontov's Private Opera. – Bloomington : Indiana University Press, 2010.

Мультимедійні джерела інформації (вибрані):

- [https://www.opera.com.ua/;](https://www.opera.com.ua/)

- <http://opera.lviv.ua/>;
- <http://www.opera-ballet.com.ua/>;
- <http://www.hatob.com.ua/ukr/>;
- <http://opera.odessa.ua/ua/>;
- <http://donbassopera.com/ru>
- <http://www.philharmonia.com.ua/>;
- <http://www.philharmonia.lviv.ua/>;
- <http://filarmonia.kh.ua/>;
- <http://filarmonic.zp.ua/>;
- <http://www.filarmoniya.cv.ua/ua/>;
- <http://philarmonia.uz.ua/>;
- <http://www.filarm.kr.ua/>;
- <http://www.filarmonia.odessa.ua/>

- <http://lascala.milano.it/>
- <http://www.teatrolafenice.it/>;
- <http://www.metopera.org/>

- <http://muzukr.com/>